

چرا روز شهادت امام حسین علیه السلام به روز عاشورا معروف است؟

چرا روز شهادت امام حسین علیه السلام به روز عاشورا معروف است؟ آیا لفظ عاشورا قبل از واقعه کربلا هم وجود داشته است؟

چرا روز شهادت امام حسین علیه السلام به روز عاشورا معروف است؟ آیا لفظ عاشورا قبل از واقعه کربلا هم وجود داشته است؟

مقدمه:

روز دهم محرم، روز شهادت سالار شهیدان و اصحاب او در کربلا است، در فرهنگ شیعی به خاطر واقعه شهادت حسین (ع) در این روز عظیم ترین روز سوگواری و ماتم به حساب می آید.

که بزرگترین فاجعه و ستم درباره خاندان پیامبر (ص) انجام شده است و دشمنان اسلام و اهل بیت این روز را خجسته دانسته به شادی می پرداختند.

اما پیروان خاندان رسالت، به سوگ و عزا می نشینند و بر کشتگان این روز می گریند. این روز را عاشورا می نامند.

در این مقاله برآنیم تا علت نامیدن این روز را به عاشورا مورد بحث قرار دهیم. و پاسخ به این سوال که: چرا روز شهادت امام حسین علیه السلام به روز عاشورا معروف است؟

معنی لغوی

عاشور، عاشورا و عاشوراء، بنا به قول مشهور علمای لغت، دهم محرم را گویند و آن روزی است که حسین بن علی (ع) شهید شد. [۱]

در «جمهرة اللغة» آمده است روز عاشورا پس از اسلام به این نام خوانده شده و در جاهلیت چنین نامی وجود نداشته است. [۲]

گفته شده بعضی از واژه شناسان، عاشورا را کلمه ای عبرانی و مُعَرَّب (عربی شده) واژه عاشور دانسته اند. [۳]

عاشورا در زبان عبری برای نامیدن روز دهم ماه تشری (ماه یهودی) به کار می رود. [۴]

چرا روز شهادت امام حسین علیه السلام به روز عاشورا معروف است؟

عاشورا یک اسم اسلامی است.

ابن اثیر در کتاب «نهایه» می گوید: «عاشورا یک اسم اسلامی است» و ابن درید می گوید: «عاشورا یک اسم اسلامی» است و در دوره جاهلیت به این نام معروف نبود، [5]

در «مجمع البحرين» نیز آمده است: «عاشورا یک اسم اسلامی است» آنچه پیش از به شهادت رسیدن حضرت امام حسین (ع) بود که در روایات هم به آن اشاره شده است .

این بود که هم پیامبر اسلام (ص) و هم حضرت علی (ع) شهادت امام حسین (ع) را در کربلا پیشگویی کرده بودند و حتی امام حسین (ع) نیز شهادت خود را پیشگویی کرده بود و به برخی از پیامبران پیشین هم شهادت آن حضرت وحی شده بود، [6]

عاشورا پیش از اسلام.

عاشورا در تاریخ جاهلیت عرب، از روزهای عید رسمی و ملی بوده و در آن روزگار در چنین روزی روزه می گرفتند، روز جشن ملی و مفاخره و شادمانی بوده است و در چنین روزی لباس های فاخر می پوشیدند. [7]

یهودیان، مسیحیان و اعراب زمان جاهلیت عاشورا را بزرگ می داشته و این روز را روزه می گرفته اند. [8]

از رسول خدا (ص) روایت شده: یک روز قبل از عاشورا و یک روز بعد از آن را هم روزه بگیرید تا از شباهت به یهود که فقط روز دهم

را روزه می گرفتند خارج شوید. [9]

شیخ صدوق در کتاب المفتح گفته است که هر کس روز عاشورا روزه بگیرد، گناهان هفتاد سالش آمرزیده می شود و وقایع زیر را برای آن روز نقل کرده است:

با آمدن اسلام و تشریح روزه رمضان، روزه ی روز عاشورا حرام شد. در اینکه پیش از اسلام دهم محرم را عاشورا می گفتند. اختلاف وجود دارد. اما در اینکه در این روز یعنی دهم محرم روزه می گرفتند اختلافی نیست. [10]

در روایتی از امام باقر(ع) نقل شده: روزه در عاشورا قبل از واجب شدن روزه ماه رمضان معمول بوده، ولی پس از آن ترک شده است. [11]

اهل سنت روز عاشورا را سالگرد روزی می دانند که حضرت موسی(ع) دریای سرخ را شکافت و به همراه پیروانش از آن عبور کرد و این روز را گرامی داشته و روزه گرفتن در این روز را مستحب می دانند. [12]

عاشورا یکی از علت های برتری امت اسلام بر دیگر امتهای.

در حدیث مناجات موسی(ع) آمده است که گفت: پروردگارا! چرا امت محمد(ص) را بر دیگر امّت ها برتری داده ای؟

خداوند متعال فرمود: «به ده چیز، آنها را برتری داده ام».

موسی(ع) گفت: آن ده چیز که آنان، بدانها عمل می کنند، چیست تا به بنی اسرائیل دستور بدهم آنها نیز به کار ببندند؟
خداوند متعال فرمود: «نماز، زکات، روزه، حج، جهاد، جمعه، نماز جماعت، قرآن، علم، و عاشورا».

موسی(ع) گفت: پروردگارا! عاشورا چیست؟

فرمود: «گریستن و گریه نمایی بر نواده محمد، و سوگواری و عزاداری برای مصیبت فرزند مصطفی».

ای موسی! هیچ بنده ای از بندگان من در آن زمان نیست که بر فرزند مصطفی یگرید یا تظاهر به گریستن کند و عزاداری نماید، مگر آن که بهشت برای او باشد و در آن، پایدار می ماند.

هیچ بنده ای نیست که در راه محبت به پسر دختر پیامبرش از مال خود، غذایی دهد یا درهم و دیناری خرج کند، مگر آن که در همان دنیا به او برکت می دهد.

یک درهم [او] را به هفتاد درهم افزون می سازم و در بهشت به سلامت زندگی می کند و گناهانش را می آمرزم. به عزت و جلالم سوگند، هیچ مرد یا زنی نیست که در روز عاشورا و غیر عاشورا، یک قطره اشک از چشمش فرو چکد، مگر آن که اجر صد شهید را برایش می نویسم». [13]

علت نام گذاری عاشورا کرامات ده گانه خداوند به امت پیامبر(ص)

و بعضی گفته اند که عاشورا بخاطر این، به این اسم نامگذاری شده است که خداوند امت محمد صلی الله علیه وآله وسلم را به ده کرامات مشرف ساخته است که بطور مختصر آنرا بیان می داریم: [14]

1- ماه رجب که بر دیگر ماه ها فضیلت دارد.

2- ماه شعبان که بر دیگر ماه ها فضیلت دارد.

3- ماه مبارک رمضان که فضیلت آن بر همه آشکار است.

4- شب قدر که بهتر از هزار ماه است.

5- روز عید که روز پاداش دادن خداوند به بندگان است.

6- روز های ده گانه (ذی الحجه) که روزهای ذکر خداوند است.

7- روز عرفه که روزه گرفتن در این روز کفارة گناهان دو سال است.

8- روز عید اضحی یا روز قربانی که سبب نزدیکی به خداوند است.

9- روز های جمعه که بهترین روزهای هفته است.
10- روز عاشورا که روزه گرفتن درین روز کفارة گناهان یک سال قبل است.

علت نام گذاری عاشورا بخاطر کرامات دهگانه به ده پیامبر عاشورا روزی است که خداوند تعالی ده پیامبرش را با ده کرامت افتخار بخشیده است که از قرار ذیل است. [15]

اول: در این روز، خداوند موسی علیه السلام را نصرت بخشید، در دریا راه را برایش باز نمود تا از چنگ فرعون نجات یافت و فرعون با لشکرش غرق گردید.

دوم: در این روز کشتی نوح علیه السلام با سلامتی در جودی (نام یکی از کوه ها) استقرار یافت.

سوم: در این روز یونس علیه السلام از شکم نهنگ نجات یافت.
چهارم: در این روز خداوند توبه آدم علیه السلام را پذیرفت.

پنجم: در این روز یوسف علیه السلام از قعر چاه تاریک بیرون آورده شد. [16]
ششم: در این روز عیسی علیه السلام به دنیا آمد و در همین روز به آسمان برده شد.

هفتم: در این روز خداوند داود علیه السلام را مورد عفو و بخشش خود قرار داد.
هشتم: در این روز ابراهیم علیه السلام چشم به جهان گشود.

نهم: در این روز چشمان یعقوب علیه السلام دو باره روشن گردید و بینا شد.
دهم: در این روز گناهان گذشته و آینده پیامبر بزرگ اسلام صلی الله علیه وآله وسلم بخشیده شد.

در کتاب های تاریخ خصائص زیادی در مورد روز عاشورا ذکر شده است که ارتباطی به نامگذاری آن ندارد، و در مورد پیامبران باید گفت که خصائص و کرامات آنان بالاتر از این عدد است،

تاسوعا وعاشورا ارتباطی به واقعه کربلا ندارد.
قبل از سال 561 ه.ق، اعراب به روز نهم محرم، تاسوعا و به روز دهم محرم، عاشورا می گفتند. باید توجه داشت که معنا و مفهوم روز تاسوعا و عاشورا ارتباطی به واقعه کربلا و مصائب و شهادت امام حسین (ع) و یارانش ندارد. این روزها در فرهنگ شیعی به دلیل شهادت امام و یارانش، به بزرگترین مراسم عزاداری تبدیل ده است.

البته پیش از واقعه کربلا، هم پیامبر اسلام (ص)، هم حضرت علی (ع) و برخی از پیامبران پیشین، شهادت امام حسین (ع) را در کربلا پیشگویی کرده بودند. امام حسین (ع) نیز شهادت خود را پیشگویی کرده بود. [17]

آیا پیش از واقعه کربلا تاسوعا و عاشورا وجود داشت؟
در عصر جاهلیت، اعراب در روز عاشورا روزه می گرفتند. تا پیش از واقعه کربلا، عاشورا یکی از روزهای عید رسمی بود که در چنین روزی مردم روزه می گرفتند، آنها در این روز لباسهای فاخر می پوشیدند و چراغانی و خضاب می کردند. [18]

عاشورا از ریشه عشر به معنای ده تاسوعا هم از ریشه تسع عاشورا را به دهمین و دهمین روز و تاسوعا به معنای نهمین است. عاشورا از ریشه عشر به معنای ده تاسوعا هم از ریشه تسع که به معنای نه است. در عبری روز دهم اولین ماه سال تشرین عاشورا گفته می شد که برابر است با اولین ماه سال قمری. و به همین جهت دهمین روز محرم را عاشورا گویند.

اگر چه این لفظ می تواند بر نهمین و دهمین روز هر ماه اطلاق شود، اما فقط بر نهمین و دهمین روز محرم اطلاق شده است.

عاشورا در نزد ائمه مورد عنایت بوده است
امامان شیعه یاد این روز را زنده می داشتند، مجلس برپا می کردند بر حسین بن علی (ع) گریه می کردند، آن حضرت را زیارت می کردند و به زیارت تشویق و امر می کردند و روز اندوه شان بود.
در همین رابطه روایاتی بیان خواهد شد.

عاشورا روز درگیری حق و باطل شناخته شده است از قرن ها پیش، عاشورا به عنوان تجلی روز درگیری حق و باطل و روز فداکاری و جانبازی در راه دین و عقیده شناخته شده است.

عاشورا گرچه یک روز بود اما در عمق وجدانها و دلها اثر گذاشته است که همه ساله دهه محرم به ویژه عاشورا اوج عشق و اخلاص نسبت به معلم حریت و اسوه جهاد و شهادت، حسین به علی (ع) می شود و همه حتی غیر شیعه در مقابل عظمت روح آن آزاد مردان تعظیم می کنند.

عاشورا اوج عشق و اخلاص نسبت به معلم حریت و اسوه جهاد و شهادت، حسین به علی (ع) می شود و همه حتی غیر شیعه در مقابل عظمت روح آن آزاد مردان تعظیم می کنند.

عاشورا به معنای دهم محرم است. اکثر قریب به اتفاق اهل لغت این تصور را داشته اند که چون عشر وعاشر از یک ریشه اند و واقعه کربلا هم در دهم ماه محرم اتفاق افتاده است پس عاشورا یعنی دهم محرم. و بر همین قیاس تاسوعا را تیز که با تسع و تاسع شباهت ظاهری دارند را روز نهم ماه محرم گفته اند .

نقدی بر مطلب فوق

1 آیا واژه عاشورا را برای دهم ماه ها دیگر نیز بکار می رود مثلا آیا شنیده شده است که کسی به دهم ماه رجب هم عاشورا گفته باشد؟ یا این مفهوم مختص دهم ماه محرم است؟

2 آیا اگر امام حسین مثلا در یازدهم محرم شهید می شد آنگاه تاسوعا با عاشورا عوض می شد و عاشورا واز;ZWj;&ZWj&ژه دیگری داشت.

3 آیا اعراب قبل از این واقعه به دهم محرم عاشورا و نهم محرم تاسوعا گفته می شده است. در هیچ منبعی حداقل در مورد تاسوعا چنین چیزی وجود ندارد.

4 در ریاضی اعداد قاعده خود را دارند و هر قاعده ای که بر شمارش اعداد حکم کند بر سلسله اعداد هم حاکم خواهد بود. اعداد بر خلاف کلمات استثنا پذیر نیستند

بطور مثال در کلام عرب اعداد این گونه شمارش می شوند: اول ، ثانی ، ثالث ، رابع …… و یا اول ، ثانی ، ثالث ، رابع …… چنان چه تاسوعا و عاشورا در زمره اعداد باشند باید قاعده پذیر باشند.

یعنی باید بتوان بقیه اعداد را هم به همان سیاق تلفظ نمود مثل تاسوعا ، عاشورا ، ثامونا، سابوعا . اما می بینیم که بقیه اعداد از این قاعده پیروی نمی کنند.

لذا نمی توانیم دلیلی داشته باشیم که تاسوعا و عاشورا عدد هستند تا از قاعده شمارش پیروی کنند. و این دو روز هیچ ربطی به اعداد ندارد بلکه معنای دیگری دارند.

عاشورا؛ روز معاشرت با امام(ع)

عشر به کسر عین و عشرت به معنای معاشرت و مصاحبت است. معاشر به ضم میم یعنی مصاحب و عاشر اسم فاعل عشر است که خودش ثلاثی مجرد اسم مصدر عشرت می باشد . خداوند می فرماید.

وَ عَاشِرُوهُنَّ يَالْمَعْرُوفِ" [19] با زنان آن گونه که شایسته آنان است معاشرت کنید. عَشِيرَ یعنی همدم و رَفِیقَ وَ لَیْسَ الْعَشِیرُ- [20] چه بد دوستی انتخاب کرده اند و چه بد معاشر و رفیقی است.

العاشور از ریشه عشر به کسی گفته می شود که معاشرت خصلت او باشد. العاشوراء جایی که میل به معاشرت و رفاقت و مصاحبت نمایان می شود.

و افراد میل معاشرت خود را با کسی که مورد نظر است عرضه می کنند. و عاشوراء مبالغه است از میل به معاشرت. یعنی روزی که میل معاشرت و رفاقت با امام به شدت بالا می رود.

تاسوعا؛ روزی برای وسعت ظرفیت

با خارج شدن عاشورا از سلسله اعداد عدد بودن تاسوعا نیز مورد تردید قرار می‌گیرد و معنی نهم را از دست می‌دهد. اتسع به فتح الف یعنی گروههای 9 نفره شدند. اما اتسع به کسر الف یعنی وسعت پیدا کرد گشاد شد فراخ گردید.

اتساع یعنی گسترده شدن گشاد شدن، بالا رفتن ظرفیت. اتساع شرائین؛ یعنی رگ‌ها گشاد شدند و ظرفیت شان برای عبور خون زیاد باشد. التاسوع چیزی که فراخی و گسندگی و ظرفیت اش زیاد باشد. و بالاخره التاسوعا یعنی جایی که بتوان ظرفیت را بالا برد و فراخی ایجاد کرد. و تاسوعا این معنی را پیدا می‌کند: روزی که ظرفیت بالا می‌رود و در سینه‌ها فراخی ایجاد می‌شود و به جای تنگی، وسعت می‌یابد.

این دو نام از ابداعات امام سجاد(ع) است و اگر در بعضی از روایات از پیامبراکرم(ص) از عاشورا گفته شده است اکثراً جعلیات بنی امیه برای کم کردن اثرات عاشورای امام حسین(ع) است.

اما در مورد تاسوعا تقریباً نداریم که قبلاً از امام سجاد(ع) لغت تاسوعا بکار برده شده باشد. و این معنا از عاشورا و تاسوعا خیلی عاشقانه است [21]

اطلاق کلمه «عاشورا» بعد از شهادت سید الشهداء(ع)

«تسع» در عربی به معنای نه و تاسوعا به معنای نهم می‌باشد چنان که «عشر» به معنای ده و عاشورا به معنای دهم می‌باشد.

اطلاق کلمه «عاشورا» بر دهم ماه محرم، پس از به شهادت رسیدن حضرت امام حسین و یاران آن حضرت، صورت پذیرفته است و در دوره پیش از اسلام بر دهم ماه محرم عاشورا نمی‌گفتند.

کاروان اباعبدالله الحسین علیه السلام در روز دوم محرم به سرزمین مقدس کربلا فرود آمد و تا روز عاشورا در آن سرزمین بودند به لحاظ آن که حوادث مهم کربلا در روز نهم و دهم ماه محرم الحرام اتفاق افتاد این دو روز را برجسته تر نموده و به نام تاسوعا و عاشورا یعنی روز نهم و دهم محرم الحرام نامیدند.

عاشورا از منظر روایات

1. امام صادق (ع) فرمود: و أمّا یوم عاشورا فیوم أصیب فیہ الحسین (ع) صریحاً بین أصحابه و أصحابه حوله صرعی عراة؛ عاشورا روزی است که حسین (ع) میان یارانش کشته شد و بر زمین افتاد. یاران او نیز پیرامون او به خاک افتاده و عریان بودند. [22]

2. امام رضا علیه السلام فرمودند: مَنْ كَانَ يَوْمَ عَاشُورَا يَوْمَ مُصِيبَتِهِ وَ حُزْنِهِ وَ بُكَائِهِ جَعَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمَ فَرَجِهِ وَ سُرُورِهِ؛ هر کس که عاشورا، روز مصیبت و اندوه و گریه اش باشد، خداوند روز قیامت را برای او روز شادی و سرور قرار می‌دهد. [23]

3. امام سجاد علیه السلام فرمودند: هیچ روزی مثل (روز عاشورا) روز امام حسین(ع) نیست (چرا که) سی هزار نفر که به گمان خود اَمّت پیغمبر(ص) بودند، جمع شدند و هر یک قربه‌ای الی الله برای کشتن پسر پیغمبر(ص) خود را آماده کرده بودند.

در حالی که آن حضرت آنها را نصیحت و موعظه کرد، امّا نصیحت پذیر نشدند تا این که او را از راه دشمنی، مظلومانه کشتند. [24]

4. حالت امام کاظم علیه السلام در کلام امام رضا (ع) «فاذا كان اليوم العاشر منه كان ذلك اليوم، يوم مصيبتة و حزنه و بكائه؛ آن روز مصیبت، اندوه و گریه آن حضرت بود» [25]

5. مالک جهنی می‌گوید: امام باقر(ع) درباره عاشورا فرمود: در روز عاشورا برای امام حسین(ع) مجلس عزا برپا نموده و بر مصائب آن حضرت همواره با اعضای خانواده گریه کنید [26]

عاشورا در زمان سلطه امویان و عباسیان

شیخ عباس قمی به نقل از نویسنده «شفاء الصدور» می‌گوید: بنی امیه روز عاشورا را مبارک می‌دانستند؛ در این روز برای خود خرید می‌کردند و خرید را در آن روز سنت خود کرده بودند، آنان در این روز مراسم عید بر پا می‌کردند، آن روز را روزه می‌گرفتند.

و در آن روز طلب حوائج را مستحب می‌دانستند و برای همین درباره روز عاشورا فضایل و مناقبی ساخته اند و حتی دعائی هم درباره آن درست کرده اند که اولش این است:

یا قابل توبه آدم یوم عاشورا، یا رافع ادریس الی السماء یوم عاشورا، یا مسکن السفینه یوم عاشورا یا غیاث ابراهیم من النار یوم عاشورا. اینها را ساخته اند. تا امر، مشتبه شود. آنان در سخنرانی های خود می‌گویند:

هر نبی وسیله و شرفی دارد و در روز عاشورا، این شرف زیاد می‌شود مانند خاموش کردن آتش نمرود برای ابراهیم، قرار گرفتن سفینه نوح به کوه جودی، غرق ساختن فرعون در دریا و نجات حضرت موسی از دست فرعون، نجات حضرت عیسی از دست یهودیان. [27]

شیخ عباس قمی در ادامه می‌گوید: شیخ صدوق از میثم تمار نقل کرده که میثم تمار گفت: این امت پیامبر، فرزند پیغمبر خود را می‌کشند و روز عاشورا را که فرزند پیغمبر را کشته اند، روز مبارک قرار می‌دهند و این کار شدنی است و خواهد شد.

راوی می‌گوید: به میثم گفتم: چگونه آن روز را روز مبارک قرار می‌دهند؟ گفت: آنان در فضیلت آن حدیث وضع می‌کنند و می‌گویند: روز عاشورا روزی است که خداوند توبه آدم را پذیرفته است با اینکه توبه آدم در ذی حجه پذیرفته شده است، آنان می‌گویند:

در عاشورا، یونس از شکم ماهی نجات یافته است، در حالی که در ذی قعدة از شکم ماهی نجات یافته است، می‌گویند: روز عاشورا روزی است که سفینه نوح در کوه جودی قرار گرفت در حالی که روز هیجدهم ذی حجه در کوه قرار گرفت و آنان می‌گویند: روز عاشورا دریا برای موسی شکافته شد در حالی که در ربیع الاول شکافته شده بود، [28]

عاشورا در زمان حاکمان آل بویه

در تاریخ است که معزالدوله دیلمی اهل بغداد را به برگزاری مراسم سوگ و نوحه برای سیدالشهدا (ع) وادار کرد و گفت، سیاهپوش بیرون آیند و کارها را تعطیل کنند و هیچ طبخ‌خیزی غذایی نپزد و زنان سیاهپوش بیرون آیند و به عزاداری و نوحه پردازند. این کار را چندین سال ادامه داد و اهل سنت نتوانستند جلوی آن را بگیرند زیرا حکومت، شیعی بود.

فرمانروایان آل بویه شیعی مذهب بودند. هر چند که در مورد امامی یا زیدی مذهب بودن آنها اختلاف است. [۲۹]

محققان معتقدند دوره ی روی کار آمدن آل بویه اختلافات مذهبی هم چنان در جوامع اسلامی جریان داشت؛ [30] ولی آنها اندیشه آزار اهل تسنن را به وسیله شیعیان در سر نداشتند. [31]

با وجود این، معز الدوله اقداماتی را همسو با اعتقادات شیعیان انجام داد که واکنش‌هایی را از اهل سنت به دنبال داشت. [32] در سال ۳۵۱ ق به دستور معز الدوله بر دیوارهای مساجد بغداد شعارهای لعن و بیزاری نوشتند.

این شعارها حاوی جملاتی در لعن بر معاویه، لعن بر غاصب فدک، لعن بر منع کنندگان دفن امام حسن (ع) در کنار قبر جدش و ... بود. برخی از مردم نیمه شب نوشته‌ها را از دیوارها پاک کردند. اما باردیگر معز الدوله دستور داد شعارها را به نوشتن لعن خدا بر معاویه و ظالمان به خاندان رسول خدا خلاصه کنند. [33]

معز الدوله هم چنین دستور داد مراسم عزاداری در روز عاشورا برگزار شود و مردم در این روز مغازه‌ها را تعطیل کنند. [34]

نتیجه:

در پاسخ به این سوال: چرا روز شهادت امام حسین علیه السلام به روز عاشورا معروف است؟ به این مطالب دست یافتیم که: لفظ عاشورا را چه عددی از اعداد یا اسمی از اسماء فرض کنیم یا لفظی از الفاظ مشهور در عرف فرض کنیم.

چه بعد از واقعه کربلا مشهور بوده یا بعد از واقعه کربلا مشهور شده است. اینها مهم نیستند بلکه مهم این است که عاشورا به عظمت فاجعه کربلا و مصیبت عظمایی اشاره دارد که مصادف با دهم محرم بوده است.

شاید بهترین تفسیر و معنای عاشورا و تاسوعا این باشد که عاشورا؛ روز معاشرت با امام(ع) است و مقدمه آن تاسوعاست یعنی روزی برای وسعت ظرفیت هاست. به همین خاطر این در روز در تاریخ تا قیامت ماندگار شده است تا چهره ی واقعی ولایت اهل

بیت علیهم السلام بیشتر نشان داده شود.

لذا آنچه در تاریخ و مباحث علمی از کلمه ی عاشورا یاد می شود و یا درروایات به آن اشاره دارد. این است که یکی از بزرگترین روزهای بزرگ در غم سالار شهیدان کربلا می باشد.

حسین بن علی (ع) در این روز، با یارانی اندک ولی با ایمان و صلابت و عزتی بزرگ و شکوهمند، با سپاه سنگدل و بی دین حکومت ستم یزیدی به مقابله برخاست و کربلا را به صحنه همیشه زنده عشق خدایی و آزادگی و حریت مبدل کرد.

عاشورا گرچه یک روز بود اما دامنه تأثیر آن تا ابدیت کشیده شد و چنان در عمق وجدانها و دلها اثر گذاشته است که همه ساله دهه محرم به. عاشورا نشان دهنده معنای «حسین منی و انا من حسین» بود که دین اسلام خدا با خون سیدالشهدا آبیاری و احیا شد.

پی نوشت:

1. نک: دهخدا، لغت نامه دهخدا، ذیل واژه «عاشورا».
2. ابن درید، جمهرة اللغة، ۱۹۸۷م، ج ۲، ص ۷۲۷.
3. صفایی و سعیدی، «عاشورا»، ص ۱۵.
4. صفایی و سعیدی، «عاشورا»، ص ۱۵.
5. الصحيح من سيرة النبي، ج 3، ص 106، چاپ جامعه مدرسین.
6. بحارالانوار، ج 44، ص 223 و ص 250
7. جواد محدثی ‏، فرهنگ عاشورا، قم، نشر معروف ‏، ج دوم، 1417ق، ص 276.
8. استادی، «پیشینه عاشورا»، ص ۲۸-۳۹.
9. استادی، «پیشینه عاشورا»، ص ۲۷-۲۸، به نقل از: بیهقی، ج ۴، ص ۲۸۷، صحیح مسلم، ج ۲، ص ۱۵۰، صحیح بخاری، ج ۳، ص ۵۷.
10. حياه الإمام الحسين(ع)، ج 3، ص 179
11. صدوق، من لایحضره الفقیه، ۱۴۱۲ق، ج ۲، ص ۸۵.
12. اسحاق دبیری، روز عاشورا را چگونه بگذرانیم؟
13. مجمع البحرين: ج ۲ ص ۱۲۱۹، دانشنامه قرآن و حدیث، ج ۷، ص ۱۵۰.
14. مرجع تحقیق کتاب حقیقت عاشورا مؤلف، محمدعوده رحیلی مترجم قریب الله مطیع.
15. باقر شریف قرشی ‏، حياه الإمام الحسين(ع)، قم، ‏‏1413، ج چهارم، ص 179.
16. صدوق، المقنع، ۱۴۱۵ق، ص ۲۰۸.
18. جواد محدثی ‏، فرهنگ عاشورا، ج دوم، ص 276.
19. سوره نسا، آیه 19.
20. سوره حج، آیه 13.
21. سفری از عاشورا تا اربعین» تألیف عبدالله مستحسن
22. کافی، ج 4، ص 147؛ بحار، ج 45، ص 95.
23. بحارالانوار، ج 44، ص 284
24. محمد باقر مجلسی، بحارالانوار، ج 44، ص 298.
25. بحارالانوار، ج 44، ص 284 - 283 و امالی صدوق، مجلس 27.
26. کامل الزیارات، ص 174، باب 71، ثواب من زار الحسین فی یوم العاشورا، و مصباح المتعجد، ص 731.
27. قمی، مفاتیح الجنان، اسوه، ص ۲۸۸-۲۸۹.
28. مفاتیح الجنان، ص 476، اعمال روز عاشورا، چاپ اول، انتشارات فاطمه زهرا.
29. رک: بارانی، تعامل فکری و سیاسی امامیه، ۱۳۹۲ش، ص ۶۹-۶۵.
30. مفتخری و دیگران، «مدارای دینی و مذهبی در عصر آل بویه، تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی»، ص ۸۰.
31. کلود کاهن، «آل بویه»، ص ۳۲.
32. رک: بارانی، تعامل فکری و سیاسی امامیه، ۱۳۹۲ش، ص ۲۶۴-۲۵۷.
33. ابن خلدون، تاریخ ابن خلدون، ۱۴۰۸، ج ۳، ص ۵۲۷.
34. ابن خلدون، تاریخ ابن خلدون، ۱۴۰۸، ج ۳، ص ۵۲۷.

منابع:

<https://namnak.com/muharram-before-imam-hussein.p77190>
<https://hawzah.net/fa/Magazine/View/4892/7646/95897>
<http://www.tadabbor.org/?page=article&Aid=742&desc>
<http://shamsa.ir/ziyarat/faq/341-1390-03-07-04-16-00>
<https://www.hamshahrionline.ir/news/3>
<http://shabestan.ir/detail/News/496964>
<https://iqna.ir/fa/news/3839973>
<http://hadith.net/post/69850>
<https://fa.wikishia.net/view>
<https://so-ne.kowsarblog.ir>
<https://www.parsnaz.com>
<http://www.ashoora.ir>

راسخون